

IMPLICAREA ASISTENTULUI SOCIAL ÎN MEDIUL ȘCOLAR-PERSPECTIVE DE ACȚIUNE

Cristina COZERIUC, lector universitar
(Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți)

Résumé

Cet article fait référence aux tâches et missions du travailleur social en milieu scolaire. Le travailleur social scolaire doit prévenir l'inadaptation scolaire et sociale en enquêtant sur les causes sociales de l'inadaptation scolaire, visant l'amélioration de la relation école - famille. La relation avec les parents, les travailleurs sociaux scolaires fournira des informations sur les facilités et les opportunités existantes dans le milieu scolaire des besoins spéciaux de l'enfant, ainsi qu'il va aider les parents de développer la capacité à percevoir leur enfant et ses besoins réalistes.

Asistența socială în școală, ca aplicare a principiilor asistenței sociale în interiorul sistemului educativ, urmărește să faciliteze oferirea unui context adecvat pentru învățare și dezvoltare, în care toți copiii să se

pregătească să înțeleagă lumea în care trăiesc și în care vor deveni activi în viitor. [3, p. 829]

Scopul fundamental al serviciilor de asistență socială în școală se subordonează finalităților educației, urmărind să creeze condițiile necesare pentru ca elevii să-și satisfacă trebuințele educative de bază, să-și dezvolte abilitatea de a lua decizii și de a rezolva probleme, să-și dezvolte capacitatea de adaptare la schimbare și să fie pregătiți să-și asume responsabilitatea pentru propria conduită. De aceea, obiectivul general al asistenței sociale în școală urmărește în primul rând identificarea barierelor învățării și îndepărtarea acestora.[3, p. 830]

Asistentul social din școală trebuie să prevină inadaptarea școlară și socială prin investigarea cauzelor sociale ale inadaptării școlare, urmărind ameliorarea relației școală-familie și formarea competențelor proprii astfel încât să distingă între conduite permise și prohibite, scopuri dezirabile și indezirabile. Sarcinile asistentului social în școală sunt:

- să pregătească dosarul elevilor și să îndrume elevii pentru orientarea școlară profesională;
- să pregătească istoricul social al dezvoltării elevilor sau „povestea vieții” lor;
- să susțină adaptarea școlară în comunitate, acasă, la școală, promovând frecventarea școlară prin colaborarea cu autoritățile (poliția, primăria) și O.N.G.-urile;
- să identifice resursele școlii sau ale comunității, necesare în realizarea obiectivelor educației școlare (în funcție de caz și nevoi).

Sarcina asistentului social în școală este să țină o evidență a frecvenței elevilor: în cazul în care un elev sau mai mulți absentează, asistentul social trebuie să afle motivul nefrecventării cursurilor. Astfel sunt identificați elevii și grupele de elevi care manifestă dificultăți de adaptare școlară și le poate oferi ajutor colaborând cu psihologul școlii. Între asistentul social și psihologul școlii, cadrele didactice, asistentul medical, logopedul, personalul auxiliar, familia elevului, trebuie să existe o strânsă legătură.

Una dintre sarcinile majore ale asistentului social școlar este de a contribui la identificarea elevilor sau a grupurilor de elevi care manifestă dificultăți de adaptare școlară și de a le oferi ajutor. Unii dintre acești copii atrag atenția asupra riscului de inadaptare școlară prin conduita lor, astfel, se poate observa în recreații sau în cadrul activităților extracurriculare faptul că unii copii sunt fie agresivi, ostili, excesiv de dominatori, fie izolați, retrași, fără a interacționa deloc cu ceilalți în timpul activităților instructive, postura corporală sau reacțiile comportamentale oferă, de asemenea, indicii importante cu privire la dificultățile lor de adaptare școlară: copilul pare contractat, amenințat, lipsit de resort, indiferent, ostil, are intervenții inadecvate, refuză realizarea sarcinilor, nu cooperează cu ceilalți etc. De aceea, identificarea precoce a acestei categorii de elevi se poate baza pe observațiile cadrelor didactice care lucrează direct cu elevii sau pe relațiile altor membri ai personalului școlii.[4, p. 105]

O serie de indicii cu privire la riscul inadaptării școlare pot fi furnizate și de către părinți, în urma observării conduitei lor acasă: dacă elevul nu-și îndeplinește sistematic obligațiile școlare, dacă își dezinformează părinții cu privire la rezultatele școlare, activitățile sau sarcinile de realizat, dificultățile sau conflictele pe care le trăiește la școală, toate aceste conduite servesc unei diagnoze precoce a inadaptării școlare.

O dată identificați elevii cu risc dezadaptiv crescut și pe măsură ce s-au identificat și cauzele inadaptării școlare, asistentul social școlar trebuie să ofere ajutor. Acesta poate lua forma consilierii individuale sau colective, cu un anumit număr de elevi (sau în cuplu elev - părinți) care prezintă probleme similare. În acest sens, asistenții sociali pot oferi elevilor informații, sfaturi, sugestii, îndrumare, pentru a-și propune anumite obiective și a le realiza, pentru a-și cunoaște mai bine abilitățile și trebuințele, interesele și prioritățile. Unii copii au nevoie să li se explice politica școlii, să li se argumenteze utilitatea normelor din regulamentele școlare, pentru a înțelege cum funcționează sistemul și care sunt oportunitățile care derivă din participarea la procesul școlar.[2, p. 41]

Consilierea părinților poate fi individuală sau de grup și urmărește obiective precum: susținerea lor în scopul înțelegerii adecvate a trebuințelor copiilor lor, susținerea în scopul ameliorării practicilor lor educative, stimularea participării părinților la viața școlară, dezvoltarea abilității de rezolvare a conflictelor (cu copiii, cu profesorii etc.), oferirea de sprijin pentru a dezvolta modalități mai eficiente de a face față stresului fără a revărsa emoțiile negative asupra relației cu copilul, identificarea de resurse și oportunități pentru părinți cu posibilități financiare reduse etc.[1, p. 21]

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale într-o școală de masă, de asemenea, ridică probleme deosebite pentru asistentul social din școală, în principal, el trebuie să se asigure că nici un copil cu cerințe educative nu este respins sau marginalizat de către ceilalți elevi și să ofere un plan de servicii educaționale adaptate unor asemenea trebuințe speciale.

În relația cu părinții, asistentul social școlar va oferi informații despre facilitățile și oportunitățile existente în școală pentru realizarea trebuințelor speciale ale copilului și va ajuta părinții să-și dezvolte abilitatea de a percepe copilul și nevoile sale în mod realist, abilitatea de a se angaja pozitiv în interacțiunile cu copilul (de a arăta

disponibilitate și de a oferi gratificații, de a-l stimula în asumarea unor noi responsabilități), abilitatea de a da prioritate satisfacerii nevoilor copilului. Pe măsură ce părinții și asistentul social vor trece la aplicarea planului de servicii individualizat, părinții vor fi consiliați să se implice activ în urmărirea eficienței acestuia: vor înregistra modificările în conduita copilului și vor nota contextele în care apar tulburări în comportamentul acestuia. De asemenea, asistentul social va oferi informații și consiliere părinților în legătură cu modul de răspuns adecvat în cazul conduitelor perturbate. Una dintre metodele de a susține efortul părinților în demersul integrării copilului în școala de masă este facilitarea schimbului de experiențe între părinții care se confruntă cu seturi de probleme similare, facilitarea observării conduitei copilului la școală. Deseori, simpla constatare a părinților că la școală copilul lor probează competențe și conduite noi, pe care acasă nu le manifestă, îi încurajează pe aceștia să se implice mai mult pentru reușita integrării.[1, p. 23]

Alături de sarcina de a educa deprinderile specifice maturității sociale și autonomiei sociale, asistentul social școlar se implică și în consilierea vocațională a copilului cu trebuințe educative speciale, el va oferi părinților și copilului informații despre profesiile accesibile acestuia din urmă, despre procesul de profesionalizare, despre facilitățile garantate de lege pentru ocuparea unui loc de muncă și vor decide împreună varianta cea mai convenabilă pentru copil.

Asistentul social în școală face parte din consiliul de conducere a școlii, calitate din care rezultă sarcinile sale administrative, contribuie la elaborarea politicilor școlare, gestionează relațiile din interiorul școlii, dar și relațiile școală – comunitate.

Din multitudinea de sarcini pe care le îndeplinește asistentul social în școală se poate spune că complexitatea acestei profesii poate părea copleșitoare. Însă dincolo de acest aspect asistența socială în școală reprezintă o profesie provocantă, dificilă, dar și intrinsec recompensată. Satisfacția de a remodela personalitatea elevilor, de ai ajuta să-și descopere identitatea vocațională și socială încrederea acordată de elevi și adulți, putem spune că, sunt principalele ingrediente ce dau farmec acestei profesii.

Bibliografie:

1. **BUNESCU G., Alecu G., ș.a.**, Educația părinților. Strategii și programe. Editura Didactică și pedagogică, București, 1997.
2. **JIGĂU, Mihaela; LICEANU, Aurora(coord)**, Violența în școală, Institutul de Științe ale Educației, UNICEF București. 2005.p.40-42.
3. **NEAMȚU GHEORGHE**, Tratat de asistență socială, Editura Polirom, 2003. p. 829-854.
4. **NEAMȚU, Cristina**. Conduite agresive în școală. In: *Agresivitatea în școală*, Iași, Institutul European, 2001. p105.